

KRITIKA ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI CRNE GORE

("Sl. list Crne Gore", br. 020/11 od 15.04.2011, br. 020/15, od 24.04.2015)

- Zastupanje u upravnom postupku treba uključiti u okvir besplatne pravne pomoći (čl. 2), jer su osobe slabog imovnog stanja sada uskraćene za besplatnu pravnu pomoć u postupcima u kojima se utvrđuju važna socijalna i ekonomska prava kao što su pravo na ostvarivanje socijalne pomoći, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, prava po osnovu rada, sve dok se ne stigne do faze upravnog ili parničnog spora, kad već može biti prekasno za efikasnu zaštitu.¹
- Žrtvama mučenja, zlostavljanja ili diskriminacije od strane državnih službenika nije obezbeđena besplatna pravna pomoć, ako imaju imovinu, iako bi državi trebalo da bude u interesu da se obavezno nepristrasno ispituju i procesuiraju svi navodi o nezakonitom ponašanju njenih službenika. Posebno nepravilno je to što se, sa druge strane, besplatna pravna pomoć garantuje policijskom službeniku protiv koga se vodi postupak zbog "upotrebe sredstava prinude" (Zakon o unutrašnjim poslovima, *Sl. list CG* br. 044/12, 036/13 i 001/15, čl. 60, st. 2).
- Odredba kojom je propisano da će pravo na besplatnu pravnu pomoć moći da ima osoba koja poseduje putničko vozilo vrijednosti do četiri prosječne zarade u Crnoj Gori (oko 3000 eura), a koja se utvrđuje prema procjeni nadležnog poreskog organa (čl. 15) je pretjerano ograničavajuća, imajući u vidu realne cijene najjeftinijih vozila na tržištu.
- Lica ovlašćena za pružanje besplatne pravne pomoći pored advokata sa spiska Advokatske komore Crne Gore, kako je to određeno članom 30, treba da budu i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima, sindikati, političke partije, univerzitetske pravne klinike i drugi subjekti koji mogu imati potrebnu stručnost i koji već pružaju pravnu pomoć.²

¹ Za razliku od Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske (NN 62/08) u kome je jasno rečeno da obuhvata „zastupanje u upravnim stvarima“ i „sastavljanje pismena pred upravnim organima i pravnim licima koja vrše javna ovlašćenja“, zakon Crne Gore pod terminom „sastavljanje pismena“ (čl. 23) ne obuhvata sastavljanje podnesaka u upravnom postupku, jer je izričito navedeno da se kao "pismeno" podrazumijeva žalba, ali ne i prigovor, koji predstavlja pravni lijek u upravnom postupku.

² Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske omogućava i ovlašćenim udruženjima građana, kao i univerzitetskim klinikama da pružaju besplatnu pravnu pomoć, *op. cit.* (čl. 9).